

Sygn. akt VIII Gz 57/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2022 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa **K. K.**

przeciwko **Ł. R.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 17 lutego 2022 r., sygn. akt VIII GNc 4746/21

p o s t a n a w i a:

1. uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania;
2. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić do orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt VIII Gz 57/22

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 17 lutego 2022 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy odrzucił sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty wydanego w dniu 11 października 2021 r. w sprawie z powództwa K. K. przeciwko Ł. R..

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji wskazał, że pełnomocnika pozwanego wezwano do usunięcia braków formalnych sprzeciwu poprzez wskazanie numeru telefonu do kontaktu z sądem, w terminie tygodniowym, pod rygorem odrzucenia sprzeciwu. Wprawdzie w odpowiedzi na to wezwanie pełnomocnik strony pozwanej – w piśmie z dnia 23 listopada 2021 r. – wskazał swój numer telefonu do kontaktu z sądem, jednakże pismo to wniesiono bez odpisu dla strony powodowej. Sąd Rejonowy podkreślił, że zgodnie z art. 128 § 1 k.p.c. do pisma procesowego należy dołączyć jego odpis dla doręczenia stronie przeciwnej, co jest obowiązkiem strony wnoszącej pismo. Skoro przedmiotowe pismo zostało złożone w uzupełnieniu braków formalnych sprzeciwu, to zdaniem tego Sądu nie było podstaw do wzywania pełnomocnika pozwanego do usunięcia jego braków formalnych poprzez przedłożenie jego odpisu. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy powołał przepis art. 480³ § 3 k.p.c., nakazujący sądowi odrzucić sprzeciw dotknięty brakami, których nie usunięto pomimo wezwania. Nieuzupełnieniem braków formalnych jest bowiem nie tylko niewykonanie wezwania, ale także jego nieprawidłowe wykonanie (por. postanowienie SN z dnia 13 września 2018 r., II UZ 21/18, a także uchwała z dnia 29 lipca 2003 r., III PZP 10/03).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany zaskarżając je w całości. Rozstrzygnięciu temu zarzucił naruszenie:

- art. 480³ § 3 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i odrzucenie sprzeciwu z powodu nieusunięcia jego braku formalnego, podczas gdy został on usunięty w terminie zgodnie z treścią wezwania z dnia 22 listopada 2021 r.,
- art. 130 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, co doprowadziło do odrzucenia sprzeciwu z powodu braków pisma wniesionego w celu uzupełnienia braków sprzeciwu, w sytuacji gdy w przypadku braków takiego pisma sąd jest obowiązany wezwać stronę do jego uzupełnienia, a nie odrzucić środek zaskarżenia,
- art. 15 zzs⁹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych w zw. z art. 130 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie podczas gdy brak jest podstaw do zastosowania sankcji odrzucenia sprzeciwu, bowiem uzupełnienie jego braku (poprzez przedłożenie pisma z numerem telefonu pełnomocnika bez podpisu dla strony przeciwnej) nie zagraża osiągnięciu celu tej regulacji, tj. dysponowania przez sąd numerem telefonu do kontaktu z sądem,
- art. 32 ust. 1 Konstytucji RP poprzez uchybienie zasadzie prawa do równego traktowania i nierozpoznanie istoty sprawy, tj. niezapoznanie się z twierdzeniami i zarzutami strony pozwanej z powodu przyjęcia przez Sąd, że pozwany nie usunął prawidłowo braku formalnego, który nie uniemożliwia nadania sprawie dalszego biegu

Wskazując na te zarzuty pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz nadanie sprawie dalszego biegu, a także zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie powód domagał się jego oddalenia i zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie strony pozwanej zasługiwało na uwzględnienie, skutkując koniecznością wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Wskazać należy, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, wezwanie do usunięcia braków pisma procesowego powinno dokładnie wskazywać te braki, a także sposób ich usunięcia. Termin do poprawienia lub uzupełnienia pisma procesowego, a także związany z tym negatywny skutek procesowy dotyczyć może wyłącznie tych braków, które sąd wytknął. Nie ma przy tym znaczenia czy strona działa osobiście czy przez profesjonalnego pełnomocnika (zob. np. uzasadnienia postanowień Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2016 r., I CZ 19/16, LEX nr 2041111, a także z dnia 25 sierpnia 2016 r., V CZ 42/16 i powołane tam judykaty).

Wprawdzie wezwanie kierowane do zawodowego pełnomocnika może cechować pewna skrótowość wynikająca z powołania w zarządzeniu określonych przepisów procesowych regulujących wymogi formalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2001 r., I CZ 49/01, LEX nr 550953), jednak w rozpoznawanym przypadku wyjątek ten, zdaniem Sądu odwoławczego, nie zachodzi. Pełnomocnik pozwanego został bowiem wezwany – zarządzeniem z dnia 19 listopada 2021 r. – wyłącznie do usunięcia braków sprzeciwu poprzez „wskazanie numeru telefonu pełnomocnika do kontaktu z sądem w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia sprzeciwu” (k. 71 i 72 akt) i tak sformułowany, nałożony na niego obowiązek wypełnił w terminie (k. 73-75 akt). W wezwaniu nie wspomniano o obowiązku dołączenia podpisu pisma usuwającego braki, jak wymaga tego przepis art. 128 § 1 k.p.c. (zob. uzasadnienie uchwały SN z dnia 17 lipca 2014 r., III CZP 47/14, OSNC 2015, nr 5, poz. 59).

Skoro więc sąd (przewodniczący) – wzywając stronę bądź jej pełnomocnika do usunięcia dostrzeżonego braku pisma – powinien szczegółowo określić, o jaki brak chodzi, oraz poinstruować, w jaki sposób ma on być wyeliminowany (por. np. postanowienie SN z dnia 23 listopada 2005 r., II CZ 100/05, LEX nr 188537), to sama treść wezwania nie

powinna pozostawiać pola do domysłów odnośnie zakresu nałożonego obowiązku (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 21 maja 2020 r., V CZ 4/20, LEX nr 3046621). Nie można ponadto pomijać, że uzupełnienie braków środka zaskarżenia dokonuje się w odrębnym piśmie procesowym. Choć do takiego pisma niewątpliwie odnoszą się wymagania przewidziane w art. 128 k.p.c. polegające na obowiązku dołączenia jego odpisu celem doręczenia ich stronie przeciwnej i powinno być oczywiste, że jego dołączenie jest konieczne dla nadania mu dalszego biegu, jednak odstępstwo od procedury naprawczej z art. 130 k.p.c. wymaga szczególnej ostrożności, gdy błąd formalny zawodowego pełnomocnika będzie obciążał stronę, która poszukiwała fachowej pomocy, a sankcją takiego uchybienia będzie zamknięcie drogi do merytorycznego rozpatrzenia sprawy. Z tych względów nie należy – w ramach odstępstwa od zasady wyrażonej w art. 130 k.p.c. – odrzucać środka zaskarżenia w związku z brakami pisma wniesionego w celu uzupełnienia stwierdzonych w niej braków, lecz wezwać stronę (pełnomocnika) do ich usunięcia (tak Sąd Najwyższy m.in. w postanowieniach z dnia: 5 stycznia 2011 r., II PZ 39/10, LEX nr 784927, a także z dnia 27 października 2015 r., II UZ 30/15, LEX nr 1940567).

Mając na względzie tę argumentację nie można – zdaniem Sądu drugiej instancji w składzie rozpoznającym niniejsze zażalenie – podzielić poglądu przeciwnego, zgodnie z którym odrzucenie środka zaskarżenia powinno nastąpić w każdym przypadku gdy strona w piśmie procesowym uzupełnia brak wskazany w wezwaniu, ale pismo to dotknięte jest innym brakiem, przy założeniu, że możliwość uzupełnienia braków ma się tylko raz i jeśli nie skorzysta się z tego w sposób „odpowiedni”, to należy ponieść tego konsekwencje (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2003 r., III PZP 10/03, OSNP 2004 nr 3, poz. 43). W aktualnym stanie prawnym – po wyeliminowaniu z kodeksu postępowania cywilnego dotyczącej apelacji normy art. 370¹ k.p.c. jako niezgodnej z art. 45 ust. 1 oraz art. 78 Konstytucji RP – pogląd ten nie znajduje uzasadnienia. Nie można aprobować bowiem – jako ograniczającej ponad dopuszczalną miarę dostęp do sądu – kategorii nieusuwalnych braków formalnych środka zaskarżenia, powodujących że merytoryczne rozpoznanie sprawy uzależnione zostaje wyłącznie od sumienności i rzetelności pełnomocnika procesowego (zob. uzasadnienia powołanego wyżej postanowienia SN z dnia 5 stycznia 2011 r., II PZ 39/10, LEX nr 784927, a także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 maja 2008 r., P 18/07, ZU-A 2008 nr 4, poz. 61).

Nie przekonuje w związku z tym powołanie się przez Sąd pierwszej instancji na argumentację postanowienia SN z dnia 13 września 2018 r., II UZ 21/18 (LEX nr 2565806), zwłaszcza że w przypadku tego rozstrzygnięcia pełnomocnika wezwano do usunięcia braków „wraz z odpisami”. Mając powyższe na względzie uznać trzeba, że także i w niniejszej sprawie ewentualny negatywny skutek w postaci odrzucenia sprzeciwu będzie mógł nastąpić wyłącznie gdyby strona pozwana – na wyraźne wezwanie skierowane do jej pełnomocnika – nie przedłożyła w terminie odpisu pisma z dnia 23 listopada 2021 r. (k. 74 akt). Należy przy tym zwrócić uwagę, że przepis art. 19zsz⁹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.) wprost stanowi, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu (...)19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w pierwszym piśmie procesowym wnoszonym m.in. przez radcę prawnego podaje się adres poczty elektronicznej i numer telefonu przeznaczone do kontaktu z sądem, a niewykonanie tego obowiązku stanowi brak formalny pisma.

Mając na względzie przytoczone okoliczności, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji. W przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego – czego dotyczy pkt 2. sentencji – nie było jeszcze podstaw do merytorycznego orzekania, co nastąpi dopiero w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.) wraz z pozostałymi kosztami, przy odpowiednim zastosowaniu zasad związanych z ostatecznym wynikiem postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 105/12, LEX nr 1341714).

Na oryginale właściwy podpis